

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

План

- 1. Етапи формування громадянського суспільства**
- 2. Громадянське суспільство: суть, функції, атрибути.**
- 3. Поняття громади. Територіальне та місцеве самоврядування.**
- 4. Громадська думка та її функції.**

Етапи формування громадянського суспільства

1-й етап:

XVI-XVII ст.

Формування громадянського суспільства, складання економічних і політичних передумов появи буржуазії

2-й етап:

XVIII-XIX ст.

Формування громадянського суспільства в найбільш розвинених країнах Європи та США у вигляді капіталістичної вільної

3-й етап:

XX-XXI ст.

Відбуваються зміни в соціальній структурі, триває процес становлення правових соціальних держав

Передумови функціонування громадянського суспільства

- **Економічні:** приватна власність, вільний ринок, конкуренція.
- **Соціальні:** велика вага у суспільстві середнього класу.
- **Політико-правові:** правова рівність громадян, повне забезпечення прав і свобод людини, їх захист, децентралізація влади, політичний плюралізм.
- **Культурні:** забезпечення права людини на отримання інформації, високий освітній рівень населення, свобода совісті.

Громадянське суспільство — вся сукупність міжособистісних, сімейних, громадських, культурних, релігійних відносин, які розвиваються поза рамками і без втручання держави, а також розгалужена система незалежних від держави суспільних інститутів, що реалізують повсякденні індивідуальні та колективні потреби.

Характерні ознаки громадянського суспільства:

- 1. Наявність у суспільстві вільних власників засобів виробництва.*
- 2. Розвиненість і розгалуженість демократії.*
- 3. Правова захищеність громадян, рівність усіх перед законом.*
- 4. Високий рівень громадянської культури.*

СТРУКТУРА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Економічна система	Політична система	Соціальна система	Інформаційна Система	Духовно-культурна система
Сукупність економічних інститутів та відносин, які становлять матеріальну основу життя суспільства	Сукупність інститутів та відносин, у рамках яких проходить політичне життя та здійснюється державна влада	Сукупність класів, соціальних груп та відносин між ними	Сукупність інформації, засобів масової інформації, підприємств, громадян, організацій, які здійснюють інформаційну діяльність	Сукупність нематеріальних, духовно-культурних благ, відносин з приводу них, інститутів, через які реалізуються ці відносини

Функції громадянського суспільства

- самоорганізація громадського механізму для виконання суспільних справ;
- противага владним структурам, головного заборона проти можливих спроб узурпації влади;
- засіб соціалізації, що зменшує відчуженість індивідів та орієнтує їх на «суспільно корисні справи»;
- сприятливе суспільне середовище для поширення громадянської політичної культури і через неї — для зміцнення демократичного ладу, надання процесові демократизації незворотного характеру.

3. Поняття громади. Територіальне та місцеве самоврядування

Місцеве самоврядування в Україні — це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста — самостійно або під керівництвом органів і посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Структура місцевого самоврядування включає:

- *територіальну громаду;*
- *сільську, селищну, міську раду;*
- *сільського, селищного, міського голову;*
- *виконавчі органи сільської, селищної, міської ради;*
- *районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст; органи самоорганізації населення.*

Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на засадах:

- народовладдя;
- законності;
- гласності;
- колегіальності;
- поєднання місцевих і державних інтересів; виборності;

- правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених цим та іншими законами;
- підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб;
- державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування; судового захисту прав місцевого самоврядування.

***Територіальне громадське
самоврядування*** - це форма
самоорганізації громадян за місцем їх
проживання для здійснення власних
ініціатив з питань місцевого значення.

Територіальне громадське самоврядування (ТОС) здійснюється на частині муніципальної території: в під'їзді багатоквартирного будинку, в будинку, в групі житлових будинків, в міському (сільському) населеному пункті і т.п. Слід зазначити, що на одній територіальній одиниці може бути створений тільки один орган ТОС. Думка населення, що проживає на даній території, може бути виявлено за допомогою зборів, конференцій жителів, опитувань громадської думки.

Громадська думка —
специфічний вияв масової
свідомості, що виражається в
оцінках (вербальних і
невербальних) і характеризує
ставлення людей до суспільно
значущих подій і фактів,
актуальних проблем суспільного
життя.

Функції громадської думки:

- Відображення певної позиції** щодо того чи іншого суспільного явища, дій владних структур.
- Консультативна** – громадська думка радить владі, як вирішити ту чи іншу соціальну проблему.
- Віднайдення рішень** безпосередньо громадськістю щодо роз`язання проблем суспільства.

Громадська думка може бути використана у регулюванні багатьох сфер життєдіяльності суспільства, найважливіші серед яких:

а) соціальні процеси, відносини - організація соціального управління (вироблення, прийняття та реалізація управлінських рішень); реалізація принципів соціальної політики та соціальної справедливості; розв'язання екологічних проблем, організація еколого-соціального моніторингу; організація процесів функціонування трудових колективів та самоврядування у них; здійснення соціального контролю;

б) економічні процеси, відносини - регулювання ставлення населення до економічних процесів, з'ясування ставлення населення до економічних реформ; вивчення ринку; маркетинг; дослідження ефективності реклами тощо;

в) політичні процеси, відносини.

Їх утворюють політична діяльність загалом; проблеми реалізації демократичних принципів; організація виборів та референдумів; визначення рейтингу політичних діячів, політичне рекламування тощо;

г) духовні, ідеологічні процеси, відносини.

Цю сферу охоплюють організація ідеологічної діяльності, пропаганди, функціонування засобів масової інформації; соціалізація; виховання особистості.

Домашнє завдання

Знати конспект

- Підготувати пам'ятку «Якщо ваші права порушено»(на вибір електронний чи письмовий, чи друкований варіант)